

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

ЗООПСИХОЛОГІЯ З ОСНОВАМИ ЕТОЛОГІЇ

спеціальність	211 Ветеринарна медицина	обов'язковість дисципліни	вибіркова
освітня програма	ветеринарна медицина	факультет	ветеринарної медицини
освітній рівень	не обмежено	кафедра	фізіології і біохімії тварин

ВИКЛАДАЧ

Жукова Ірина Олексіївна

Вища освіта – спеціальність ветеринарна медицина
Науковий ступень – доктор ветеринарних наук 16.00.04 Ветеринарна фармакологія та токсикологія
Вчене звання – професор кафедри фізіології та біохімії тварин
Досвід роботи – більше 35 років
Показники професійної активності з тематики курсу:

- авторка більше 20 методичних розробок;
- співавторка більше 10 тематичних публікацій;
- учасниця наукових і методичних конференцій.

телефон	0957736526	електронна пошта	phiziolog.hdzva@ukr.net	дистанційна підтримка	Moodle
---------	------------	------------------	-------------------------	-----------------------	--------

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)

Мета	засвоєння лікарями ветеринарної медицини методів наукового дослідження психіки та поведінки тварин; прищеплення практичних навичок в самостійному виконанні аналізу форм і внутрішніх спонукальних мотивів поведінки тварин, планування та виконання етологічних досліджень і методів навчання тварин; діагностики адаптації тварин до технологій їх утримання, розведення та експлуатації задля застосування їх у професійній діяльності.
Формат	лекції, практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні завдання, командна робота
Деталізація результатів навчання і форм їх контролю	<ul style="list-style-type: none"> Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу, проведення досліджень на відповідному рівні, вчитися і оволодівати сучасними знаннями, розробляти стратегії безпечного, санітарно-обумовленого утримання тварин, знати термінологію етології і зоопсихології, вміти правильно її використовувати у своїй роботі (ЗК1, ЗК3, ЗК7, ЗК10, СК10, ПРН1) / індивідуальні завдання, тренінг Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях, приймати обґрунтовані рішення, спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня, формулювати висновки щодо ефективності обраних методів і засобів утримання, годівлі та лікування тварин, профілактики заразних і незаразних хвороб, а також виробничих і технологічних процесів на підприємствах з утримання, розведення чи експлуатації тварин (ЗК2, ЗК3, ЗК7, ЗК8, ЗК10, СК1, ПРН7)/ індивідуальні завдання Здатність використовувати інструментарій, спеціальні пристрої, прилади, лабораторне обладнання та інші технічні засоби для проведення необхідних маніпуляцій під час професійної діяльності, розробляти карантинні та оздоровчі заходи, методи терапії, профілактики, діагностики та лікування хвороб різної етіології, здійснювати просвітницьку діяльність серед працівників галузі та населення (ЗК2, ЗК7, СК1, СК2, ПРН6, ПРН19) / індивідуальні завдання втілення механізмів збереження навколишнього середовища, застосування знань з біобезпеки, біоетики та добробуту тварин у професійній діяльності, знання правил та вимог біобезпеки, біоетики та добробуту тварин у процесі професійної діяльності (ЗК12, ЗК3, ЗК7, СК11, СК19, ПРН17, ПРН19) / тренінг, індивідуальні завдання
Обсяг і форми контролю	3 кредити ECTS (90 годин): 12 годин лекції, 18 годин лабораторно-практичні; модульний контроль (2 модулі); підсумковий контроль – диференційований залік.
Вимоги викладача	вчасне виконання завдань, активність, командна робота
Умови зарахування	«вільне зарахування»

ДОПОВНЮЄ СТАНДАРТ ОСВІТИ І ОСВІТНЮ ПРОГРАМУ

Компетенції	<p>ЗК1.Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу</p> <p>ЗК2.Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях</p> <p>ЗК3.Знання та розуміння предметної галузі та професії</p> <p>ЗК7.Здатність проведення досліджень на відповідному рівні</p> <p>ЗК8.Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями</p> <p>ЗК9.Здатність приймати обґрунтовані рішення</p> <p>ЗК10.Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами інших галузей знань/видів економічної діяльності)</p> <p>ЗК12.Прагнення до збереження навколишнього середовища</p> <p>СК1.Здатність встановлювати особливості будови і функціонування клітин, тканин, органів, їх систем та апаратів організму тварин різних класів і видів – ссавців, птахів, комах (бджіл), риб та інших хребетних</p> <p>СК2.Здатність використовувати інструментарій, спеціальні пристрої, прилади, лабораторне обладнання та інші технічні засоби для проведення необхідних маніпуляцій під час професійної діяльності</p>	Програмні результати навчання	<p>СК10.Здатність розробляти стратегії безпечного, санітарно-обумовленого утримання тварин.</p> <p>СК113.датність застосовувати знання з біобезпеки, біоетики та добробуту тварин у професійній діяльності.</p> <p>СК19.Здатність здійснювати просвітницьку діяльність серед працівників галузі та населення.</p> <p>ПРН1.Знати і грамотно використовувати термінологію ветеринарної медицини</p> <p>ПРН6.Розробляти карантинні та оздоровчі заходи, методи терапії, профілактики, діагностики та лікування хвороб різної етіології</p> <p>ПРН7.Формулювати висновки щодо ефективності обраних методів і засобів утримання, годівлі та лікування тварин, профілактики заразних і незаразних хвороб, а також виробничих і технологічних процесів на підприємствах з утримання, розведення чи експлуатації тварин різних класів і видів.</p> <p>ПРН17.Знати правила та вимоги біобезпеки, біоетики та добробуту тварин</p> <p>ПРН19.Здійснювати просвітницьку діяльність серед працівників галузі та населення</p>
-------------	---	-------------------------------	--

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)

Модуль 1. Зоопсихологія та етологія. Форми поведінки тварин. Домінування та ієрархія.

Лекція 1.	Етологія і зоопсихологія. Історія розвитку наук.	Лабораторно-практичне заняття 1 (ЛПЗ 1)	Знайомство з дисципліною. Техніка безпеки при виконанні практичних занять. Термінологія і методологія.	Самостійна робота	Домінування та ієрархія у стаді жуйних тварин
Лекція 2.	Вродженні та набуті форми поведінки тварин				Домінування та ієрархія у прайді левів
Лекція 3.	Класифікація поведінкового континууму	Домінування та ієрархія у табуні коней			
Лекція 4.	Основа організації співтовариств	Поведінка свійських і бродячих котів і собак			
			Спостереження за харчовою, груповою, материнською та комфортною поведінкою тварин		Презентація або реферат на одну обрану

	Домінування та ієрархія.	ЛПЗ 3	Характеристика різних видів поведінки тварин. 6 Біологічні ритми і поведінка, обумовлене ними.	тему
		ЛПЗ 4	Інстинкт, інстинктивна поведінка і спілкування. Порівняльна характеристика інстинктивної поведінки різних тварин	
		ЛПЗ 5	Співвідношення понять «навчення» і «розумова діяльність». Змістовий модуль 1 (написання контрольних тестових завдань)	

Модуль 2. Інстинкт і навчення. Розвиток психічної діяльності тварин. Аспекти гуманного ставлення до тварин та їх інтелекту.

Лекція 5.	Інстинкт і навчення (ч.1).	ЛПЗ. 6.	Дресування тварин	Самостійна робота	Психіка і поведінка kota домашнього. Психічна діяльність kota. Історія взаємовідносин між котами та людиною. Особливості психічної діяльності, вікові закономірності розвитку психіки, особливості поведінки, характеристика основних видів поведінки, формування бажаної поведінки у котів. Психіка і поведінка собаки домашнього. Психічна діяльність собаки. Історія взаємовідносин між собакою та людиною. Особливості психічної діяльності собаки. Вікові закономірності розвитку психіки собаки. Особливості поведінки собаки. Характеристика основних видів поведінки собаки. Формування бажаної поведінки у собак. Презентація або реферат на одну обрану тему
		ЛПЗ. 7.	Корекція поведінки домашніх і сільськогосподарських тварин		
Лекція 6.	Розвиток поведінки особини	ЛПЗ. 8	Аспекти гуманного ставлення до тварин та їх інтелекту. Тварини та закони. Взаємодопомога людей і тварин. Змістовий модуль 2 (написання контрольних і залікових тестових завдань)		

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Література

1. Антіпін С.Л. Етологія сільськогосподарських тварин. Для студентів вищ. навч. закладів / С.Л. Антіпін, О.М. Бобрицька, К.Д. Югай, Х – 2010.- 136с.
2. Коляденко Н. В. Зоопсихологія та порівняльна психологія: підручник / Н. В. Коляденко. — Київ : ДП «Вид. дім «Персонал», 2019. — 508 с. — Бібліогр. в кінці кожного розділу.
3. Кряж И. В. Зоопсихология. Учебно-методические рекомендации. Харьков, 2002. – 34 с. © Кряж И. В., 2002
4. Мазуркевич А.Й., Карповський В.І., Камбур М.Д. та ін. Фізіологія тварин/ Підручник.- Вінниця: Нова Книга, 2010- 424 с.
5. Москаець В. Зоопсихологія і порівняльна психологія. Підручник затверджений МОН України, 2019.- 200 с.
6. Севериновська О. В. Етологія (основи поведінки тварин) : підручник для вищих навчальних закладів / О. В.
7. Севериновська, О. Є. Пахомов, В. К. Рибальченко. – Д. : Вид-во Дніпропетр. нац. ун-ту, 2010. – 292 с. 44-іл., 4-табл.,194-бібліогр. назв.
8. Доценко В. В. Зоопсихологія : навч. посіб. / В. В. Доценко ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. — Харків, 2019. — 240 с.

Методичне забезпечення

1. Зоопсихологія з основами етології. Робоча програма навчальної дисципліни для студентів III курсу зі спеціальності 211 – Ветеринарна медицина. Ступінь вищої освіти «Магістр». Кваліфікація – лікар ветеринарної медицини, 2023..
2. Гуманне та відповідальне ставлення до тварин: методичний посібник / О. М. Спектор, Л. М. Єнжеєвська, Е. А. Москалик, А. О. Хайленко. - К. : ТОВ «ЦП «Компринт», 2018. - 88 с

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ (електронне посилання на положення)

СИСТЕМА		БАЛИ	ДІЯЛЬНІСТЬ, ЩО ОЦІНЮЄТЬСЯ
Підсумкове оцінювання	100 бальна ECTS (стандартна)	до 50	50% від усередненої оцінки за модулі
		до 50	підсумкове тестування
Модульне оцінювання	100 бальна сумарна	до 50	відповіді на тестові питання
		до 20	усні відповіді на лабораторно-практичних заняттях
		до 30	результат засвоєння блоку самостійної роботи

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у положенні «Про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДБТУ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.